

Konijnen en voeding: een bijzondere band

De meeste gezondheidsproblemen bij konijnen vinden hun oorsprong in de voeding.

Konijnen hebben bijzondere tanden: ze groeien continu. Als de voeding niet aangepast is, slijten de tanden niet correct af en dit heeft ernstige gevolgen. De tanden groeien door in 2 richtingen: in de mond en in de kaakbeenderen. Het doorgroeien in de mond veroorzaakt scherpe **tandpunten** die leiden tot wondjes in de wangen, de tong en de lippen. Dit is natuurlijk pijnlijk, waardoor het konijn selectief wordt in het eten of zelfs stopt met eten, wat uiteindelijk invloed heeft op de spijsvertering. In eerste instantie kan dit opgemerkt worden onder vorm van een **plakpoep**: de keutels zijn niet droog genoeg meer en kleven in een prop aan de anus. Dit is natuurlijk bijzonder aantrekkelijk voor vliegen, die er graag hun eieren in leggen. Eieren worden binnen de kortste keren maden die zich met plezier in het konijn vreten (**myasis**). Ook kan het spijsverteringsstelsel stil komen te liggen. Dit wordt **trommelzucht** genoemd en is ook een potentieel dodelijke complicatie. Daarnaast veroorzaakt het doorgroeien in de kaken aanleiding tot **botmisvormingen**, **abcessen**, en **oogproblemen** door het dichtdrukken van het traankanaal. Eens deze tandproblemen in een verder gevorderd stadium zitten, zijn ze onomkeerbaar. In het beste geval kan de voortschrijding gestabiliseerd worden door regelmatige tandverzorging onder verdoving. Soms moet dit zelfs maandelijks gebeuren. Soms, als ze de gevaarlijke complicaties overleven, moeten ze levenslang pijnmedicatie innemen. En ja, soms is de toestand zo erg geworden, dat euthanasie de enige faire oplossing is voor het konijn.

Een onaangepaste voeding leidt ook tot **overgewicht**. Overgewicht maakt dat het konijn de nachtkeutels (caecotrofen) niet meer kan oplikken aan de anus. Het konijn heeft deze nachtkeutels nodig omdat het hieraan essentiële voedingsstoffen onttrekt. Een gebrek aan die voedingsstoffen leidt, alweer, tot **spijsverteringsproblemen**. Overgewicht zal ook **arthrose** verergeren.

Tot slot zal de onaangepaste voeding ook een rechtstreekse invloed hebben op het spijsverteringsstelsel. De suikerrijke voeding veroorzaakt een abnormale gisting die pijnlijk is, waardoor het konijn stopt met eten, wat de toestand verergert en leidt tot trommelzucht.

TIP

Knip nooit de snijtanden van een konijn met een nagelknipper! Dit geeft regelmatig fracturen in de tand onder het tandvlees wat tot onherstelbare schade leidt en bijzonder pijnlijk is voor het konijn. Tandverzorging is steeds werk voor een dierenarts met kennis van zaken.

TIP

Wat kan je zelf doen?

- Weeg je konijn wekelijks – als het gewicht omlaag gaat, is er iets aan de hand.
- Houd de keutels in de gaten – als de keutels verkleinen, is er iets aan de hand.
- Kijk naar ogen, neus, hals en voorpoten – als er oog- of neusvloeï is, als een oog uitpuilt, als je konijn speekselt met een natte kin of hals tot gevolg, of als de voorpoten aan de binnenkant vuil zijn, is er iets aan de hand.
- Luister naar je konijn – als het tandenknarst, is er iets aan de hand

Neem tijdig contact op met je dierenarts!

De beste preventie: een aangepaste voeding

Het goede nieuws is dat al deze gezondheidsproblemen, die mekaar op een complexe wijze beïnvloeden en versterken, eenvoudig voorkomen kunnen worden door goede voedingsgewoonten van jongs af aan. Tandenslijten correct af door voldoende cellulose (ruwe celstof) in de voeding. Een hoog gehalte aan cellulose zorgt voor darmgezondheid. De lange structuur ervan zorgt ervoor dat de kaken goed over mekaar malen, zodat de tanden correct afslijten.

De basisvoeding is gras en hooi. Wees wel voorzichtig met het jonge lentegras. Kies voor **timothy hooi** en vermijd alfalfa hooi.

Daarnaast is **groenvoer** belangrijk. Geef minstens 3 bladgroenten per dag (1 kop per kg lichaamsgewicht). Denk hierbij aan wortelloof, boerenkool, broccolibladeren, romeinse sla, notensla (ruccola), veldsla, andijvie, klaver, pepermunt, dille, basilicum,... en ook wilde planten zoals weegbree, paardenbloembladeren, muur,... Maximaal één van deze bladgroenten mag oxaalrijk zijn (peterselie, mosterdplant, snijbiet, bietenloof, het groen van radijzen, spinazie). Wees zuinig met andere groenten en geef hiervan maximaal één eetlepel per kg per dag: spruiten, broccoli, courgette, wortelen, paprika, witloof, selderij, peultjes. **Fruït** mag ook, maar heel beperkt: maximaal 1 theelepel per kg per dag. Denk hierbij aan appel (zonder pit of steel), kers (zonder pit), peer, perzik, kiwi, tomaat, meloen, mango, papaya en bessen. Vermijd banaan en druiven.

Commercieel voeder is eigenlijk overbodig. Wil je dit toch geven, kies dan voor een goede kwaliteit droogvoer, dat maximaal 10% van het dieet uitmaakt (1 soeplepel per kg per dag). Als je meer geeft, zal het konijn dit verkiezen, waardoor het relatief minder en dus onvoldoende hooi zal eten. Het droogvoer moet minstens 18% ruwe celstof bevatten, en maximaal 2,5% vet, 16% eiwit en 1% calcium.

Snacks als noten, chocolade, brood, erwten, bonen en granen zijn uit den boze. Laat die snoepstokjes dus echt achterwege.

TIP

Als je konijn nu vooral droogvoer eet, schakel dan eerst over naar hooi, vooraleer het groenvoer te introduceren.

